

Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрлігі
Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Казахский национальный университет имени аль-Фараби

Ministry of Education and Science of Kazakhstan
al-Farabi Kazakh National University

«Қазақстан Республикасының аудиторлар Палатасы» КАУ

ПАО «Палата аудиторов Республики Казахстан»

PAO «Chamber of Auditors of the Republic of Kazakhstan»

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінің 80 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми – тәжірибелік конференция
«Кедендей Одақ және Бірыңғай Экономикалық Кеңістік шеңберіндегі экономикалық
сұрақтарды реттеу: тәжірибелер және мәселелер»
6-7 желтоқсан 2013 жыл.

Международная научно-практическая конференция
посвященная к 80 летию Казахского Национального Университета имени аль-Фараби
"Регулирование экономических вопросов в рамках ТС и ЕЭП: практика и проблемы"
6-7 декабря 2013 г.

International Scientific-Practical Conference
devoted to al-Farabi Kazakh National University's 80th Anniversary
"Economic Issues Regulation in the framework of CU and CES: Practice and Problems "
December 6-7 2013

Алматы, 2013

~~жарыс к изданию~~ Ученым советом ВШЭБ КазНУ имени аль-Фараби
~~жарыс анындағы ҚазҰУ ЭБЖМ Фылыми Қеңесімен~~ басылуға ұсынылған

Редакциялық алқа/Редакционная коллегия:

Ермекбаева Б.Ж

Казбекова Ж.Б.,

Султанова Б.Б.

Мухтарова К.С.

Бордоусов О.В.

Мустафина А.К.

Оралбаева Ж.З.

Бейсенбаева А.К.

КО және БЭК шенберіндегі экономикалық сұрақтарды реттей: тәжірибелер және мәселелер: халықарал. гыл.-тәжі. конф. материалдары. 6-7 желтоқсан 2013 ж.=

[Регулирование экономических вопросов в рамках ТС и ЕЭП: практика и проблемы: материалы международной научно-практической конференции. 6-7 декабря 2013 г.]
жалпы ред. басқ. Б.Ж.Ермекбаева, Б.Б.Султанова, А.К.Бейсенбаева/- Алматы:
«TOWN Print» ЖШС, 2013. - 547 б.

ISBN 978-601-247-936-2.

Жинақта экономиканың әртүрлі салаларында қызмет істейтін ғалымдар, докторанттар мен магистранттардың КО және БЭК шенберіндегі мәселелері туралы мақалалары мен еңбектері қамтылған.

В сборнике представлены статьи, научные труды специалистов различных отраслей экономики, ученых, докторантов и магистрантов в рамках проблем ТС и ЕЭП.

ISBN 978-601-247-936-2.

УДК 339.5

ББК65.428

© «TOWN Print»

<i>Смагұлова Г.С., Омарова А.А.</i>	417
КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛККЕ НЕГІЗ БОЛАТЫН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАР	
<i>Күпешова С.Т., Омарова А.</i>	421
СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУДЫҢ ҰЙЫМ ҚЫЗМЕТІН ТИІМДІ ҰЙЫМДАСТАРУДАҒЫ РӨЛІ	
<i>Тагайбекова Н.П.</i>	424
THE IMPORTANCE OF OPEN INNOVATION FOR LATIN AMERICA	
<i>Бейжанова А.Т., Рыслаева К.У.</i>	428
БІРІККЕН ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ДАМЫТУ МАНЫЗДЫЛЫҒЫ	
<i>Қожамқұлова Ж.Т., Басымбекова А.Т.</i>	433
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ФИРМАЛАРДА МАРКЕТИНГ КЕШЕНИН ҚЫРУ	
<i>Баймұханбетова Э.Е.</i>	437
ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В УПРАВЛЕНИИ ПРОИЗВОДСТВОМ	
<i>Нұрсейтова Г.Б., Есенгелді А.</i>	440
ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫ БАСҚАРУДАҒЫ АДАМ КАПИТАЛЫНЫҢ РӨЛІ	
<i>Алиқбаева А.Б., Унербаева Р.У., Сейдалиева Да.</i>	444
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖОБАЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ДАМУЫНЫҢ ӨЗГЕШЕЛІКТЕРІ МЕМЛЕКЕТТІК ДЕНГЕДЕ: МӘСЕЛЕНИҚ ЖӘНЕ ПЕРСПЕКТИВАНЫҢ ТАЛДАНУЫ	
<i>Нусупаева А., Нурмагамбетова А.</i>	448
РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РК	
<i>Омарова Г.Б.</i>	451
КӘСПІКЕРЛІК ТӘУЕКЕЛДІ БАҒАЛАУ МЕН БАСҚАРУ	
<i>Нұрсейтова Г.Б., Курманалина Ж.Е.</i>	455
ӨНІМ САПАСЫН БАСҚАРУ – КӘСПОРЫН ҚЫЗМЕТІНІҢ БАСТЫ ФАКТОРЫ РЕТИНДЕ	
<i>Такеева Г.А.</i>	459
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА НА ПРЕДПРИЯТИИ	
<i>Шеденов Ф.Қ., Тайлапова Ж.Б.</i>	462
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АЗЫҚ-ТУЛІК ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ МӘСЕЛЕЛЕРИ	
<i>Джуслаева А.М., Жунисова А.А.</i>	465
ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ ПРОЦЕССІ-ҰЙЫМ САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШ РЕТИНДЕ	
<i>Тажиева Қ.С., Нарботаев А.</i>	469
ҚР ТҮРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ – ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСПІКЕРЛІК	
<i>Аширбекова Л.Ж., Жекембиеva А.С.</i>	472
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ҰЛТТЫҚ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ	
<i>Жумагазиева А.Г.</i>	476
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУФА ҚАТЫНАСУШЫЛАРДЫҢ МУДДЕЛЕРІНІҢ ТЕПЕ-ТЕҢДІГІ МӘСЕЛЕЛЕРИ	
<i>Нұрмаганбетов М.</i>	480
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НАРЫҒЫ ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ ЖҰМЫСБАСТЫЛЫҒЫ	
<i>Бейжанова А.Т., Турсункулова Г.Т.</i>	484
КӘСПОРЫНЫҢ ТАУАР САЯСАТЫН БАСҚАРУДЫҢ МАНЫЗДЫЛЫҒЫ	
<i>Аширбекова Л.Ж.</i>	488
ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В РК	
<i>Жаксыгұлова Г.К.</i>	491
УСЛОВИЯ СОЗДАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ АГРОПРОМЫШЛЕННЫХ ФОРМИРОВАНИЙ ХОЛДИНГОВОГО ТИПА	
<i>Тасжарғанов С.И.</i>	494
МОТИВАЦИОННАЯ РОЛЬ ПАТЕНТОВ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РК	
<i>Амантаев А.М.</i>	498
БИЗНЕС-ПЛАН КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ	
<i>Суюнчалиева М.М.</i>	502
ЧТО СУЛИТ ТАМОЖЕННЫЙ СОЮЗ ДЛЯ КАЗАХСТАНА: ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	
<i>Жидебекқызы А.</i>	504
ДАМЫҒАН ЕЛДЕРДЕГІ ТЕХНОПАРКТІК ҚҰРЫЛЫМДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕ ДАМЫТУДАҒЫ РӨЛІ	
<i>Мұлдагалиева Б.</i>	509
РЕГИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	

Бейжанова А.Т. – з.ф.к., доцент, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ,
Рыспаева К.У. – магистрант, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

БІРІККЕН ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ДАМЫТУ МАҢЫЗДЫЛЫТЫ

Аннотация. В данной статье рассмотрена важность развития интегрированных логистических систем. Проанализированы характерные особенности интегрированных логистических систем, раскрывается важность использования в логистическом процессе интегрированных логистических систем. Выявлена и обоснована необходимость развития логистической инфраструктуры.

Abstract. In this article the importance of development of integrated logistic system is examined the characteristics of integrated logistic system are analyzed the possibility of using of logistical process of integrated logistic system is revealed and also the necessity of development of logistic infrastructure is identified and justified.

Логистикалық қызмет нарығының бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін сенімділік пән тұтынушыларға қызмет көрсетудің жоғары деңгейі және жейкізудің уақыттылығын қамта-масыз ететін логистикалық операторлардың үздіксіз дамуы өте маңызды болып табылады. Ал логистикалық операторлар біріккен логистикалық жүйенің элементтерін колдана отырып, яғни тасымалдау, қоймалау, кедендей қызмет, делдалдық қызмет, сатып алу, откізу, жинақтау, орау т.б. сиякты салаларды бір жерге біріктіру арқылы тұтынушылардың қажеттілігін максималды түрде канагаттандыруға, логистикалық шығындарды тәмендестуге, уақыт үнемдеуге қол жеткізеді. Бұл үрдіс өз кезегінде мемлекет экономикасына және тұракты дамуына өз септігін тигізері сөзсіз. Сондықтан, біріккен логистикалық жүйелерді дамыту өзекті болып табылады.

Жалпы біріккен логистикалық жүйенің негізін қалаушы профессор, галым Д.Дж. Бауэрсокстың айтуынша, «біріккен логистикалық жүйе» термині 1980 жылы пайда болды және 1990 жылдары кеңінен танымал болды. Біріккен логистикалық жүйе анықталған көлемде және үлгіде, қажетті уақытта тауарлар мен қызметтерді қосымша құнмен иеленудің үздіксіз және жалғасынды тізбек арқылы өнімді жылжытуды қамтамасыз етеді. Қосымша қын логистикалық жүйенің әр жағы біріктіретін тауар алушы үшін өнімді немесе қызметтің құнын көтеретін әрекетті білдіреді. Сондықтан логистика таратуды, өндірісті және сатып алушуды біріктіреді [1].

Біріккен логистикалық жүйе құру қажеттілігі ғаламдық сипатта ие келесі жағдайлардың зсерінен қалыптасты:

- тұтынушының сұранысы үлгісіндегі және қатынасындағы өзгерістер;
- құнның негізгі элементі ретіндегі өндірістің өзіндік құннына шығындар қысымы;
- компьютерлік технологиялардагы прогресс;
- сұранысты басқару стратегиясындағы өзгерістер;
- откен сатып алу тәжірибесінің зсері;
- халықаралық нарықтарды ғаламдастыру;
- әлемнің көптеген елдерінде экономиканың инфрақұрылымын мемлекеттік реттеудегі өзгерістер;
- сапаны басқару жүйесінің таралуы;
- бизнесі үйымдастырудагы құрылымдық өзгерістер [2].

Біріккен логистикалық жүйенің қағидалары мен әдістері онтайлы шешімдерді табуға және фирмалық жалпы логистикалық шығындарын тәмендестуге бағытталған. Материалды ағымдарды басқарумен байланысты шығындардың барлық түрін қысқарту, тасымалдауға, қоймалауға шығындар, талсырыстарды, сатып алушарды, қорларды және орауды басқару, логистикалық тәуекелдерді азайту фирмада қоймалық жабдықтарға, ақпаратты-компьютерлік жүйеге, жарнамага, маркетингтік зерттеуге кететін қаржыларды босатуға мүмкіндік береді.

Онтайлы логистикалық шешімдер жалпы шығындардың ең төмен көрсеткіші бойынша ғана емес, сонымен қатар, тапсырысты орындау уақыты мен логистикалық сервис сапасы сиякты көрсеткіштермен орындалады.

Біріккен логистикалық жүйе келесілерге мүмкіндік береді:

- функционалды облыстар және сәйкес бөлімшілер арасындағы мүмкін болатын келісімдерді орнатып өндірісті және сатып алуды басқару;
- өндірістік сала және маркетинг арасындағы қарама-қайшылықты төмендету;
- аппараттық ағымдарды жүйелеу және реттеу.

Біріккен логистикалық жүйедегі логистикалық менеджмент нарықтағы фирманиң стратегиялық және тактикалық мақсаттарына жету үшін материалдық, каржылық және акпараттық ағымдарды басқаруды онтайландыру үрдісінде уақытша және кеңістіктегі толық есебін қамтамасыз ететін фирма және оның логистикалық делдалдарының жұмысын ұйымдастыруға басқарушылық қадам жасауды көрсетеді. Біріккен логистикалық жүйені қалыптастыру үшін анықтайтын тұжырымдамалар жалпы логистикалық шығындарды төмендету және өндірістік-тарату айналымының барлық кезеңінде сапаны басқару болып табылады.

Логистикалық жүйені біріккен логистикалық кешен түрінде ұйымдастыру келесілерді жүзеге асыруға мүмкіндік береді:

- осы жүйе түрінен бірдей әрекеттердің жиынтығы;
- барлық жүйе мақсатын қалыптастыруға және жүзеге асыруға бағытталған операциялар тобы;

Біріккен логистика мемлекет пен бизнес мақсатын тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Пайданың көбеюіне бәсекелік жайғастыру, бәсекелік баға, төмен шығындар және сапа құрылымы сиякты факторлар әсер етеді. Бұл жағдайда шығындар деңгейіне біріккен жауапкершілік фирманиң ішкі шығындарымен ғана байланысты емес. Сонымен қатар ол тиімділікке және жеткізу уақытына жауапкершілікті, өнім өндіру мен оны жеткізушілерден шуга таңдау жасауды өзіне қосады. Басқару материалды және басқа да ресурстарды рационалды емес жоғалтуға айналдыру мақсатында жекелеген өзара байланысты элементтерді біріккен логистикага енгізу әдісіне негізделеді. Бірақ көптеген кәсіпорындар әстүрлі әдіс негізінде басқарылады және логистикадан қосымша эффект алуға бейімделген. Осылайша кәсіпорын логистикасын төмен шығындармен тұтыну бағасын қалыптастыруды қамтамасыз ету бойынша біріккен үрдіс ретінде қарастыруға болады. Осы уақытқа дейін нарықтық бағыт жетістіктің негізгі факторы ретінде саналды. Бірақ, кәсіпорынның тұрақты тиімділігін қамтамасыз ету үшін ресурстарды дұрыс таңдау және сыйкестендіру керек. 80-ші күндары экономикалық дамыған елдерде қалыптасқан ресурстық бағыт тұжырымдамасы бізді біріккен логистикалық жүйе туралы ойлануға алып келді. Осы көзқарас тұрғысынан біріккен логистикалық жүйе тиімділікке тікелей әсер ететін келесі ерекшеліктерді иеленеді:

- бәсекелестер қолданбайтын ресурстардың ерекше тиімді үйлесуін көрсететін жиынтықты қалыптастыру және қолдану;
- ұзақ мерзімді стратегиялық болашакта негізгі тұрақты жиынтықтарды сактау;
- клиенттердің өздері үшін табысты тартуы мен қосымша қызметтер үшін ақы төлеуге дайын болу мүмкіндігі [1].

Казіргі кездегі логистика – бұл компьютерлі-біріккен логистика. Логистикалық инфракұрылымның жағдайы әлемде нарықтық дамудың, инвестициялық тартымдылықтың және қандай да бір территорияның экспортты-активизирлеуши факторы болып табылады. Қолік, қойма, сауда және сервис бірігеді және өзара бір-бірін дамытады. Сенімді сауда-көліктік инфракұрылым – аймақтардың шаруашылық бірігуінің мықты негізі, мемлекеттің дезинтеграциясына карсы әсер етудін кажетті факторы.

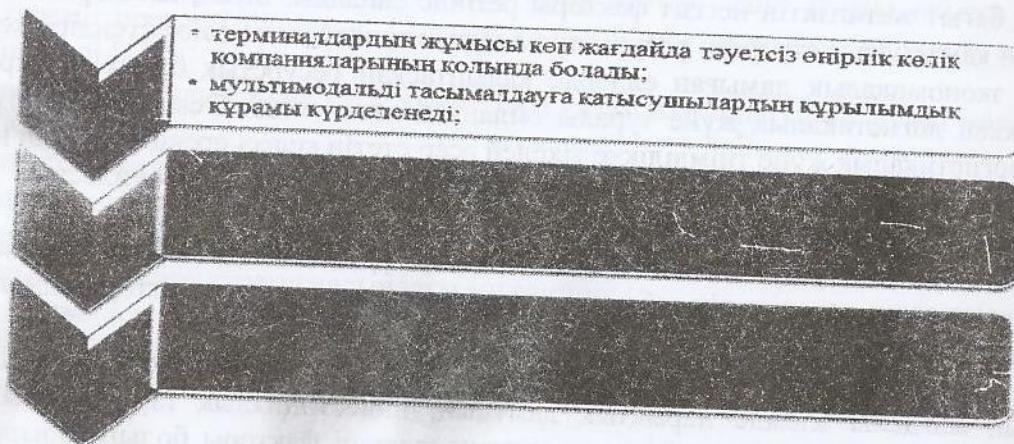
Заманауи логистика заманға сәйкес күралдармен жабдықталған, ол әлемдік бизнесте кәсіпорындарды басқару сапасын арттыру үшін сәтті қолданылады, бұл бәсекелестік дамуындағы қамтамасыздандырудың елеулі факторларының бірі болып табылады. Оның мөуетін іске асыруда әлемдік стандарттарға жауап беретін, сәйкесінше микроэкономикалық, шының және халықаралық сипаттамалармен біріккен логистикалық жүйе элементтерін

исленетін заманауи логистикалық инфрақұрылымды құрастыру маңызды болып табылады. Сондықтан халықаралық логистикалық орталықтарына тән заманауи логистикалық инфрақұрылымды жасауда қызығушылық күннен күнге өсүде. Бизнестің интернационализациялану, либералдану үдерісінің динамикалық дамуы және жеке елдер арасында тауар алмасудың өсіу әсерінен, бұл обьектілер біртінде желіге, соның ішінде ұлттық шекаралардан тыс та біркітіріледі. Бұл олардың өзара әрекеттесу деңгейін көтеруге көмектеседі, тиімді логистикалық шешімдерін іздестіруде тауарлық ағындарын ықпалдасып басқаруға бағытталған, көлемде экономиялық шығындарын темендету және жеткізулер уақытын қысқарту, және жалпы клиенттердің сұраныстарын толық қанағаттандыруға жетелейді.

Осындай логистикалық инфрақұрылым обьектілерінің түрі логистикалық қызмет түрлерінің кең кешенін орындауға мүмкіндік беретін, заманауи коммуникациялық құралдар мен қажетті құрал-жабдықпен қамтамасыздандырылған интермодалды көліктік терминалдың болуымен, тауарлық ағындардың қарқындылығын есепке ала отырып, ынғайлы орындарда жасалады. Батыс Еуропа оның ішкі және халықаралық экономикалық алмасуды оңтайланыратын логистикалық орталықтардың желісімен қамтылған. Осы желінің кеңео бағыттында ынталандыру жұмыстары жүргізіліп отыр, Балтық теңізінің аумағын мысал ретінде келтіруге болады. Осы бағытта Еуропадан Азияға транзиттік тауарларды тарту мақсатында мультимодальды тасымалдарға негізделген 15 кілттік логистикалық орталықтардан ең қыска мерзімде желіні жасауды жоспарлап отырган Ресей мысалы үлгі бола алады [3].

Логистикалық инфрақұрылымды дамыту үшін мультимодальдық көліктік-логистикалық орталықтарды құру маңызды болып табылады. Мультимодальды көліктік-логистикалық орталық деп көлік жүйесінің түйіндерінде орналаскан, логистикалық көліктік-логистикалық орталық функциясын аткаратын, көліктің әр түрлің үйлесімді және өзара әрекеттестігін қамтамасыз ететін, тиу-түсіру және жүктерді ауыстырып тиу жұмысын, қысқа мерзімді және ұзак мерзімді сактауды, жүк өндеуді, қажетті кедендей рәсімдерді орындауды, жүктерді экспедициялау мен қайта атауды, жүктерді клиенттерге «есіктен есікке» және «дәл мерзімінде» технологиясы бойынша жеткізуін қамтамасыз ететін, өндірістік-техникалық, банктик, аппараттық, консалтингтік-аналитикалық қызмет көрсету кіретін, сервистік және коммерциялық қызметтің толық кешенін және логистикалық сервистің басқа да түрлерін ұсынатын көп функциялы терминалды кешенді айтады.

Терминалдардың дамуы және мультимодальды тасымалдауды ұйымдастыру болашакта мыналардан көрінеді:

1-сурет. Мультимодальды тасымалдауды ұйымдастыру

Ескерту – [3] әдебиет негізінде автор құрастырган

Сонымен катар біріккен логистикалық жүйелерді дамытуда жүк терминалының технологиялық айналымы бойынша әмбебап терминалдарды құру тиімдірек болып табылады. Әмбебап терминал тарату орталығы бар қоймалар тобы болып келеді. Мұндай

терминалдардың негізгі әрекет түрі жүктердің ұсак топтамаларын жинақтау, экелу, өндіреу, оларды сактау, сату алды дайындық және өнімді жеткізу мен жузеге асыруға байланысты басқа да жұмыстар болып табылады.

Әмбебап жүк терминалы

Терминал – теміржол және автомобиль көлігімен келетін, жүктерді өндіреуге арналған қоймалық қуаттылығы бар жинақтаушы алан болып табылады.

Әмбебап терминалдардың негізгі функциялары:

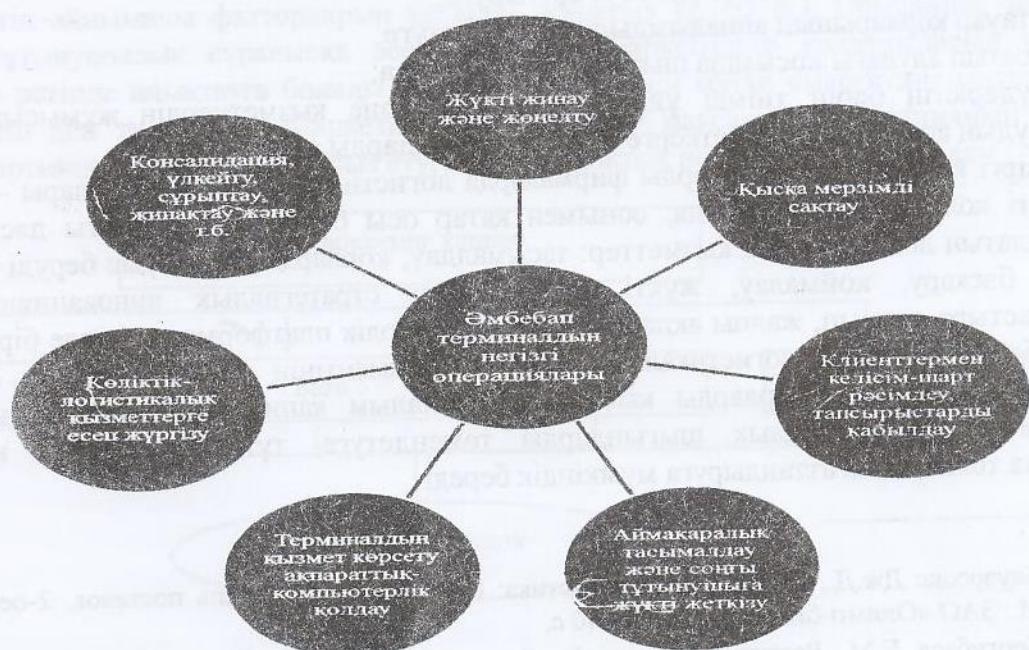
- теміржол және автомобиль жүктерін жинақтау;
- жүктерді алдын ала өндіреу (сұрыптау, ыдысқа ауыстырып салу);
- портка жүктерді теміржол және автомобиль көлігімен беруді реттеу.

2-сурет. Әмбебап жүк терминалы

Ескерту – [3] әдебиет негізінде автор құрастырган

Коймалық жайлармен қатар ұсак жөнелтулерді сұрыптау мен топтау үшін терминалдардың арнаіры қоймалары немесе тез бұзылатын, ауыр салмақты және ұзын өлшемді заттарын өндіреуге, сондай-ақ контейнерлерге арналған қажетті жабдықтары бар алаңқайлары болады. Әмбебап терминалдар жүктердің ішкі, сондай-ақ халықаралық тасымалын жүзеге асырады.

Әмбебап терминалдарда ыдысты – данамен саналатын жүктерді өндіреу және тасымалдау басынкы бағыт болып табылады. Әмбебап терминалдар атқаратын негізгі операцияларды ұсынамыз.

3-сурет. Әмбебап терминалдар әрекеттінің негізгі түрлері

Ескерту – [3] әдебиет негізінде автор құрастырган

Жүк терминалдарының мамандандырылуы клиенттердің тасымалдауға қоятын талабын дұрыс ескеруге, жүктөрді сактауга, өндеге, логистикалық менеджменттің тімділігін арттыруға және сервистің сапасын арттыруға, логистикалық шығындарды азайтуға мүмкіндік береді.

Әмбебап жүк терминалдары келесідей көлік түйінінің мәселелерін шешуге мүмкіндік береді:

- біртекті жүктөрдің уакытының өндөлмеуі;
- жүктөрді автомобиль қолігімен берудің бірқалыптылығының жоқтығы;
- темір жол стансасының «тар өнешінің» өткізу қабілетін арттыру мүмкіндігі.

Біріккен логистикалық жүйенің маңызды элементі қойма шаруашылығындағы өзекті мәселенің бірі қойма жүйесін автоматтандырудың әлсіз деңгейі болып саналады.

Бизнесті тиімді жүргізу үшін компания қызметкерлері ақпараттың ірі қолемдерін іздестіріп өндейді. Эрине, компания іріленген, клиенттер, серіктестестер өсken сайын, бизнесті жүргізуін тиімді құралдарын пайдалану қажеттілігі туралы мәселе туындаиды.

Осындаи құралдарға әртүрлі ақпараттық жүйелер, есепке алудың, жоспарлаудың және бақылаудың автоматтандыруышы үдерістері жатқызылады. Соның бірі WMS (Warehouse Management System) сыныпты жүйесі болып табылады.

WMS қоймалық үдерістерді басқаруды автоматтандырудың міндеттерін шешеді. Қоймадағы тауарлар қозғалысын есепке алу, қоймалық сактауды оңтайландыру, тапсырыстарды жиынтықтандыру, корларды басқару – бұның барлығы WMS-жүйелерімен шешілетін міндеттер.

Қойма шаруашылығының өндірістік-техникалық базасының дамуының төмен деңгейі қоймалауды басқару арқылы шешіледі. Соңғы кездері, ең алдымен, ішкі тауарлық және көлік ағындарын тиімдеуге бағдарланған терминалдық жинақтауды басқару жүйелеріне үлкен қызыгуышылық байқалуда. Мұндай жүйелерді көбінесе үшінші деңгейдің логистикалық жүйелері деп атайды.

Бұл жүйелерді колдану келесілерге мүмкіндік береді:

- тауар қорларын есепке алу дәлдігін 99,97% дейін арттыруға;
- түскен тапсырыстардың 98% түскен күні тиесуге;
- қойманың өткізу қабілетін шамамен 25% арттыруға;
- еңбек өнімділігін шамамен 10% арттыруға;
- тауар қорларының айналымдылығын тездетуге;
- сатып алудагы қосымша шығындар қысқартуға;
- үдерістің бәрін тиімді үйымдастырудың және қызметкердің жұмысын толықтай бақылаудың арқасында қызметкерге кететін шығындарды азайтуға.

Қазіргі кезде алдыңғы қатарлы фирмаларда логистиканың негізгі салалары – сатып алу, өндірісті қолдау, дистрибуция, сонымен қатар осы бизнес саласындағы дәстүрлі түрде орындалатын логистикалық қызметтер: тасымалдау, корларды, тапсырыс беруді және сатып алуды басқару, қоймалау, жүкті өндеу, орау стратегиялық инновациялық жүйені қалыптастыра отырыш, жалпы ақпараттық-компьютерлік платформа негізінде біркіті. Бизнес тәжірибесіне біріккен логистикалық жүйе менеджменттің әдістерін енгізу фирмаларға тауарлы-материалдық корларды қысқартуға, айналым капиталанының айналымдылығын жеделдетуге, логистикалық шығындарды төмендетуге, тұтынушылардың қажеттілігін барынша толық қанағаттандыруға мүмкіндік береді.

1. Бауэрсоқс Дж.Д., Клосс Дж.Д. Логистика: Интегрированная цепь поставок. 2-ое изд/ Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 2005. - 640 с.
2. Бергибаев Е.М. Развитие транспортной логистики в Республике Казахстан: особенности, проблемы и перспективы /автореферат/ – Алматы, 2010
3. Ізтілеуова М.С. Көлік жүйелерінің логистикалық инфрақұрылымы. – А.: ЖШС РПБК «Дәүр», 2012. - 440 б.